

Het heilig reukwerk

“De Here zei tot Mozes: Neem u welriekende stoffen: druipende hars, onyx en galbanum, welriekende stoffen en reine wierook, in gelijke delen. Gij zult dit alles maken tot een reukwerk, een mengsel, zoals een zalfbereider bereidt, gezouten, zuiver, heilig”.

Exodus 30:34-35

Voorschriften voor de priesters

Het heilig reukwerk (Hebr. *qetoret*) in de Bijbel was een mengsel van geurige stoffen. Het bestond uit vier ingrediënten: druipende hars, onyx, galbanum en reine wierook, in gelijke delen. Het moest gezouten zijn, evenals al de offergaven (Ex. 30:35; Lev. 2:13; Marc. 9:49 HSV). Het werd verbrand om een aangename geur te verspreiden en werd tweemaal per dag op het reukofferaltaar in het heilige als een gedurig offer aan God aangeboden.

Het reukwerk spreekt symbolisch van de voor God aangename persoonlijke heerlijkheden van onze Heer en Heiland Jezus Christus, maar ook van de gebeden en de aanbidding van de heiligen – het priesterlijke gezelschap van hen die in het licht zijn, de gelovigen in Christus (vgl. Ps. 141:2; Openb. 5:8).

Het reukwerk en het vuur werden in een gouden reukschaal of reukvat overgebracht naar het reukofferaltaar om daar ontstoken te worden. Voor de bereiding van het reukwerk dat in de tabernakel moest worden verbrand, waren nauwkeurige voorschriften gegeven. Het reukwerk was een samenstelling van diverse welriekende specerijen, waaronder zuivere wierook. Het moest worden bereid naar de werkwijze van een apotheker of

zalfbereider.

Niemand kocht het reukwerk voor eigen gebruik maken; wie dat deed, werd afgesneden van Gods volk (Ex. 30:34-38). Vreemd reukwerk, dat niet volgens het wettelijk voorschrift was klaargemaakt, of niet was ontstoken door vuur van het brandofferaltaar, was verboden (Lev. 6:13; 10:1).

Het reukwerk moest voortdurend worden verbrand op het gouden reukaltaar, dat vóór het voorhangsel stond dat het allerheiligste afsloot. Dit hield in dat het zowel 's morgens als 's avonds gebeurde: *'Aäron nu zal daarop welriekend reukwerk in rook doen opgaan; elke morgen, wanneer hij de lampen in orde maakt, zal hij het in rook doen opgaan. Ook wanneer Aäron de lampen aansteekt in de avondschemering, zal hij het in rook doen opgaan voor het aangezicht des Heren als een bestendig reukwerk voor uw geslachten'* (Ex. 30:7-8). Ondertussen werden dus ook de lampen van de kandelaar in orde gemaakt en werd bovendien in de voorhof rond die tijd het dagelijks brandoffer gebracht. Blijkbaar moest een gedeelte van het reukwerk – uiterst fijngebreven – ook worden neergelegd vóór de ark van het verbond in het allerheiligste, om de plaats van samenkomst tussen God en Mozes in de ontmoetingstent te heiligen (Ex. 30:36).

Op de Grote Verzoendag moest reukwerk op gloeiende kolen worden gelegd in een vuurpan of wierookvat en door de hogepriester in het heilige der heiligen worden gebracht, opdat de rook het verzoendeksel dat op de getuigenis is, zou bedekken en de hogepriester niet zou sterven. De hogepriester mocht het verzoendeksel, de troon van Jahweh, niet zonder de bedekkende wolk van het reukwerk naderen. Het reukoffer typeert zoals gezegd de persoonlijke voortreffelijkheid van onze Heer, die met Zijn eigen bloed – het bloed van een eeuwige verzoening – is binnengegaan in het hemelse heiligdom (vgl. Lev. 16:12-13; Hebr. 9:14, 24).

Spijsoffers, plengoffers en reukoffers vormden samen de onbloedige offers in Israël. De afgodendienst kende eveneens reukoffers. In Israël waren helaas vele hoogten waar reukwerk en offers werden verbrand (zie o.a. 1 Kon. 22:44). Het branden van reukwerk voor Baäl en andere valse goden wordt regelmatig vermeld (vgl. Jer. 1:16; 7:9).

De bestanddelen van het reukwerk

De wierook, het laatste bestanddeel van het reukoffer, wordt onderscheiden van de eerste drie geurige specerijen (Ex. 30:34). Wierook werd ook wel afzonderlijk als reukwerk gebruikt. Bij de bereiding van het reukwerk voor de tempeldienst probeerde men het in de vijzel zo klein mogelijk te stoten, wat een beeld is van het lijden van Christus en de verbrijzeling die Hij onderging (vgl. Jes. 53:5, 10). Dat de wierook zuiver of rein moest zijn, beklemtoont de reinheid van Zijn Persoon. Hij was geheel zonder zonde (2 Kor. 5:21).

Wierook was een doorzichtig, gomachtig hars, afkomstig van verschillende struiken en bomen van de *Boswellia* familie. Het melkachtige sap uit de boom heette *olibanum*, d.i. olie van Libanon. Deze boomsoort kwam voor in het Arabisch schiereiland en Noord-Afrika, maar in het subtropische Jordaandal zijn er ook aanplantingen geweest. De Hebreeuwse naam *lebonah* (Gr. *libanos*) is afgeleid van wit, glanzend – wat verwijst naar de melkachtige kleur. Wierook was een bestanddeel zowel van het heilig reukwerk als van het spijs- of graanoffer (Ex. 30; Lev. 2).

Maar het eerste bestanddeel van het reukwerk, zoals het hier wordt beschreven, was mirresap (SV), of druipende hars (NBG en HSV). Dit was een gomhars uit de *Commiphora* boom; het werkte desinfecterend en werd ook gebruikt bij het balsemen. Het tweede ingrediënt was oniche (SV), of onyx (NBG en HSV), dat mogelijk afkomstig was van de *Bdellion* struik. De derde welriekende specerij was galban (SV), of galbanum (NBG en HSV), die afkomstig was uit de wortels van bepaalde aromatische planten. Deze stof heeft evenals mirre een bittere smaak en werd gebruikt als geneesmiddel, maar ook als grondstof voor parfums.

De specerijen werden gewonnen door insnijdingen of inkepingen te maken in de betreffende bomen of struiken, het sap druppelde er dan spontaan uit en werd al spoedig hard. Dit spreekt van het bittere lijden dat Christus volkomen geduldig heeft ondergaan, en van de slagen die Hem zijn toegebracht. Door Zijn striemen is ons genezing geworden. Maar al het lijden diende uiteindelijk tot verheerlijking van Zijn God en Vader.

Doordat wij op grond van het werk van Christus nu tot priesters zijn gemaakt voor Zijn God en Vader, mogen wij voortdurend het reukwerk van onze aanbidding opofferen op het gouden altaar dat vóór de troon is (vgl. 1 Petr. 2:5; Openb. 1:5-6; 8:3). Het is niet voor onszelf bedoeld, maar alleen om Zijn naam te verheerlijken en Hem groot te maken in onze liederen en gebeden.

Oude Sporen 2015

